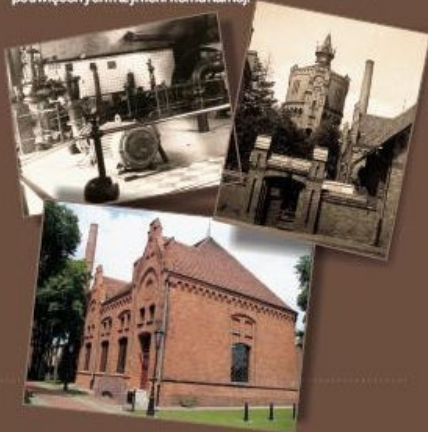

Stacja pomp „Stare Bielany” powstała w latach 1892-1894 jako główny punkt czerpania i dystrybucji wody w Toruniu. Projekt, wykorzystujący najnowocześniejsze rozwiązania techniczne, opracował inż. Heinrich Metzger, a na potrzeby budowy wykupiono część folwarku bielańskiego oraz przyłączono leśny park wraz z znajdującym się tam cmentarzem. Stacja, wraz z nowymi ujęciami wody „Barbarka” i „Fort Chodkiewiczza”, stworzyła nowoczesny system pozyskiwania i dystrybucji wody dla potrzeb rozwijającego się przestrzennie i demograficznie miasta. Rozpoczęcie jej eksploatacji wiąże się z powstaniem przedsiębiorstwa Wasserwerk der Stadt Thorn (Miejskie Zakłady Wodociągowe), których działalność kontynuują do dziś Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o.

Z biegiem lat unowocześniano urządzenia, zmieniała się technologia oraz rola poszczególnych obiektów. Obecnie mieści się tu Wydział Utrzymania Ruchu i Wydział Ujęć Gruntowych Toruńskich Wodociągów, a budynek i wyposażenie wieży ciśnieniowej i hali pomp udostępniono zwiedzającym jako zabytki techniki i miejsce wystaw i ekspozycji poświęconych inżynierii komunalnej.

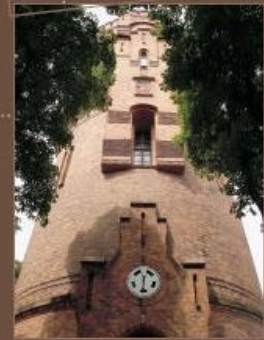

Stacja pomp „Stare Bielany” jest obiektem zabytkowym, wpisanym do rejestru zabytków. W wyniku przeprowadzonych prac rewitalizacyjnych i remontu wieży ciśnieniowej oraz hali maszyn, możliwe było udostępnienie zwiedzającym tych interesujących, ponadstuletnich zabytków techniki. Ponadto, w celu uzupełnienia tradycyjnego muzealnictwa o zagadnienia z zakresu historii inżynierii i przemysłu, na czterech kondygnacjach wieży oraz w stylowej hali zorganizowano wystawę poświęconą historii wodociągów toruńskich i zagadnieniom techniki i infrastruktury komunalnej Torunia. Na tych, którzy zdecydują się wspiąć na szczyt ponad 30. metrowej wieży ciśnieniowej czeka dodatkowa atrakcja – ujrzą z okien jej galerii widokowej rozległą panoramę północno-zachodniej części Torunia.

Zainteresowanych zwiedzaniem prosimy o kontakt:
tel. +56 6544456

Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o.
Wydział Ujęć Gruntowych
ul. Św. Józefa 37, 87-100 Toruń
tel/faks +56 654 44 56
e-mail: sekretariat@wodociagi.torun.com.pl
www.wodociagi.torun.com.pl

Obiekty Stacji Pomp „Stare Bielany”

1. Wieża ciśnieniowa - pod dachem wieży, na wysokości około 30 m znajduje się stalowy zbiornik wody o pojemności 400 m³, służący do wyrównywania ciśnienia w sieci wodociągowej. Obecnie wieża pełni funkcje wystawienniczo-edukacyjne.

2. Hala maszynowa - znajdowały się tu dwa silniki parowe, z czasem zmienione na elektryczne. Napędzały przez 18 godzin dziennie dwie pompy tłokowe o wydajności 150 m³ na godzinę. Ich praca pozwalała na elastyczne rozprowadzanie wody, a dzięki temu zapewnienie stałych jej dostaw mieszkańcom Torunia. W przyległych budynkach znajdowały się kotłownia i rozdzielnia elektryczna. Obecnie hala pełni funkcje wystawienniczo-edukacyjne.

3. Komora zasów ze zbiornikami podziemnymi - pozwalała na elastyczne kierowanie ruchem wody. Porą nocną, kiedy nie pracowały pompy, wodę magazynowano w dwóch podziemnych zbiornikach o pojemności 400 m³ każdy. O stanie napełnienia zbiorników informowały wodowskazy zainstalowane w narożnych wieżyczkach **3a**.

4. Studnia zbiorcza - do studni tej, poprzez niezależne systemy lewarowe, docierała woda z ujęć „Barbarka” i „Fort Chodkiewiczza”. Stanowiła ona czerpinię wody dla pomp.

5. Budynek mieszkalny - znajdowały się tu pomieszczenia biurowe stacji, laboratorium jakości wody oraz mieszkania służbowe pracowników przedsiębiorstwa.

6. Budynek warsztatowy

7. Budynek gospodarczy

8. Staw - służył do gromadzenia nadmiaru wody, kiedy wypełnione były zbiorniki podziemne i zbiornik w wieży.

9. Cmentarz rodziny Eisnerów - miejsce pochówku członków zamożnej rodziny toruńskiej, która w XIX w. była dzierżawcą folwarku bielańskiego, na terenie którego zlokalizowano stację wodociągów. Po ukończeniu budowy stacji przyłączono doń leśny park wraz z znajdującym się tam cmentarzem.

we, docierała woda z ujęć „Barbarka” i „Fort Chodkiewiczza”. Stanowiła ona czerpinię wody dla pomp.

5. Budynek mieszkalny - znajdowały się tu pomieszczenia biurowe stacji, laboratorium jakości wody oraz mieszkania służbowe pracowników przedsiębiorstwa.

6. Budynek warsztatowy

7. Budynek gospodarczy

8. Staw - służył do gromadzenia nadmiaru wody, kiedy wypełnione były zbiorniki podziemne i zbiornik w wieży.

9. Cmentarz rodziny Eisnerów - miejsce pochówku członków zamożnej rodziny toruńskiej, która w XIX w. była dzierżawcą folwarku bielańskiego, na terenie którego zlokalizowano stację wodociągów. Po ukończeniu budowy stacji przyłączono doń leśny park wraz z znajdującym się tam cmentarzem.

■ Obiekty współczesne - niezabytkowe

■ Obiekty zabytkowe (powstałe przed 1945)

